

ابزار آموزشے

روزنامہ نگاری تخصصے کودکان

مرکز عدالت
برای کودکان و نوجوانان

ابزار آموزشے
روزنامہ نگاری تخصصے
کودکان

مسائل کودک اهمیت ویژه‌ای دارد و می‌تواند جامعه را تحت تاثیر قرار دهد. پرداختن به مسائل ریشه‌ای و تاثیرگذار حوزه کودکان، و داشتن نگاهی حرفه‌ای در پوشش مسائل این حوزه، انتظاری است که از خبرنگاران تخصصی حوزه کودکان می‌رود. خبرنگارانی که به شرایط اجتماعی کودکان، اهداف توسعه هزاره شامل ریشه کنی گرسنگی کودکان، فقر، آموزش عمومی و کمبود سرپناه را مورد توجه قرار داده و به موضوعات موجود در دایره علاقه کودکان همچون موسیقی، شبکه های اجتماعی و بازی های آنلاین و ... می پردازند.

گزارش‌دهی به شیوه‌ای اخلاقی لازمه ورود به حوزه کودکان برای روزنامه‌نگاران است. آنها باید به طور ویژه توجه داشته باشند که:

- گزارش مسائل کودکان باید با نهایت دقت و با جستجوی دقیق حقیقت همراه باشد؛
- روزنامه‌نگاران به طور کامل استقلال حرفه‌ای را رعایت کنند؛
- آسیب به کودکان را به حداقل ممکن رسانند؛
- اطمینان حاصل کنند که گزارش آنها متوازن و به نفع کودکان است؛
- با دقت به اظهارات کودکان گوش دهند.

روزنامه‌نگاری تخصصی حوزه کودکان ایجاب می‌کند تا روزنامه‌نگار تمام هم و غم خود را پوشش حمایت‌های ملی و بین‌المللی از کودکان بگذارد؛ کودکان را در برابر هر نوعی از استثمار محافظت کند؛ مدیریت رسانه را به پوشش مسایل مختلف کودکان تشویق کند؛ همواره نقش مثبتی در به تصویر کشیدن کودکان داشته باشد و تلاش کند نگرش عمومی جامعه نسبت به حقوق کودکان ارتقاء یابد.

در این «ابزار آموزشی» مجموعه‌ای از اطلاعات ارزنده در خصوص روزنامه‌نگاری کودک وجود دارد که با مطالعه آن می‌توانید به طور تخصصی در حوزه روزنامه‌نگاری کودک قلم بزنید.

جزوات آموزشے

مجموعه جزوه‌های تهیه شده در این ابزار آموزشی، کمک می‌کند تا به عنوان روزنامه‌نگار با مبانی حقوقی روزنامه‌نگاری کودک، الزامات حقوقی و تکنیک‌ها و اصول روزنامه‌نگاری در حوزه کودک آشنا شویم. این مجموعه علاوه بر تشریح اصول کلی روزنامه‌نگاری کودک به روش‌های مصاحبه با کودکان، رصد سوء رفتار پلیس با کودکان، ممنوعیت‌های فوتوژورنالیزم کودکان، نحوه رصد و گزارش‌دهی موارد شکنجه کودکان و ... می‌پردازد:

استانداردهای روزنامه‌نگاری کودک

استانداردهای روزنامه‌نگاری کودکان:
منافع، مصاحبه و حمایت از کودکان، بهره‌ر
ارزش خبری اولویت دارد

عناوین جزوه:

- اصول کلی روزنامه‌نگاری حوزه کودکان
- ۶ دستورالعمل برای مصاحبه با کودکان
- ویژگی‌های یک گزارش رسانه‌ای
- حرفه‌ای و دقیق در حوزه کودکان

مصاحبه یکی از تکنیک‌های رایج در کار رسانه‌ای است، روزنامه‌نگاران برای گردآوری اطلاعات در بیشتر مواقع به مصاحبه روی می‌آورند. مصاحبه با کودکان اما شرایط خاص خود را دارد، با سبک و سیاق مصاحبه با بزرگسالان نمی‌توان کودکان را به گفتگو فراخواند. هنگام مصاحبه با کودکان باید حریم خصوصی آنها را محترم شمراد و نسبت به اصل رازداری وفادار ماند. در طول مصاحبه باید اطمینان حاصل کرد که کودک از هرگونه آسیب احتمالی در امان است. در مصاحبه و گزارش‌نویسی در خصوص کودکان باید به حقوق آنها توجه و به مشارکت آنها در تصمیم‌گیری‌هایی که بر آنها تاثیر دارد احترام گذاشت. یک کودک همیشه باید در محیط امن قرار داشته باشد هرگونه فعالیت رسانه‌ای که امنیت کودکی را مخدوش کند مجاز نیست، مصاحبه با کودکان باید در محیطی انجام شود که کودک احساس امنیت، آرامش کند و غیر تهدیدآمیز باشد. روزنامه‌نگاران باید توجه داشته باشند که وقتی کودک علاقه‌ای به مصاحبه ندارد، نباید او را تحت فشار گذاشت، و باید به او فرصت کافی داد تا فکر کند که آیا دوست دارد داستان‌اش منتشر شود یا خیر...

[نسخه کامل را اینجا مطالعه کنید](#)

تبعات و آسیب‌های روزنامه‌نگاری غیراصولی بر منافع و حقوق کودکان

ماهنامه‌ی روزنامه‌نگاران حوزه کودک
تبعات و آسیب‌های روزنامه‌نگاری غیراصولی
بر منافع و حقوق کودکان

عناوین جزوه:

- مبانی حقوقی منع اجازه انتشار تصاویر کودکان
- تهدیدات ناشی از نقض حقوق کودکان توسط رسانه‌ها

در فضای رسانه‌ای موجود، جلب توجه مخاطب پیچیده‌تر شده و در این پیچیدگی، کودکان بیشتر مورد توجه قرار گرفته‌اند. کودکان به دو دلیل، بیشتر مورد توجه رسانه‌ها در ایران و جهان هستند. نخست اینکه، کودکان در تحولات، نقش‌های اجتماعی و حتی سیاسی پیدا کرده‌اند و حتی می‌توان گفت تحولات را از آن خود ساخته‌اند و دوم اینکه کودکان همچنان متولی حمایت‌گری به عبارتی دیگر، آژانس رسمی و قدرتمند متولی حقوق خود ندارند. از سوی دیگر، عمده حقوق کودکان در زمره اخلاقیات، بدون ضمانت اجرای دقیق و روشن، رها مانده است. منافع عالی‌ه کودکان، منع خشونت علیه کودکان، حفظ حریم خصوصی آنها، امور مدرن و جدیدی هستند که از عرصه سنتی اخلاق، به عرصه حقوق راه یافته‌اند. دنیای حقوق دنیا باید‌ها و نباید‌هاست، دنیای ممکن‌هاست، نمی‌توان در آن تعلیق داشت، تعلیق هر حقی، ممکن است برای صاحب حق، فاجعه‌ای ببار آورد. از این رو توصیه‌های جدی و روشنی برای روزنامه‌نگاران در حوزه حقوق کودک ضروری است که به برخی از آن پرداخته می‌شود: ...

[نسخه کامل را اینجا مطالعه کنید](#)

راهنمای روزنامه‌نگاران برای تحقیق و گزارش موارد شکنجه و سوءرفتار پلیس

راهنمای روزنامه‌نگاران
برای تحقیق و گزارش موارد شکنجه
و سوءرفتار پلیس

عناوین جزوه:

- تعریف و نقش روزنامه‌نگاری تحقیقی
- اهمیت روزنامه‌نگاری تحقیقی
- روزنامه‌نگاری دیده‌بان چیست؟
- تفاوت روزنامه‌نگاری تحقیقی با روزنامه‌نگاری دیده‌بان
- رصد شکنجه یا سوءرفتار پلیس به روزنامه‌نگار تحقیقی نیازمند است یا روزنامه‌نگاری دیده‌بان؟
- ۶ گام لازم و مکمل در انجام روزنامه‌نگاری تحقیقی یا دیده‌بان
- منابع روزنامه‌نگاری تحقیقی
- منابع روزنامه‌نگاری دیده‌بان
- عوامل موثر در انتخاب نوع دیده‌بانی
- چه کسی باید به عنوان روزنامه‌نگار دیده‌بان به مساله سوءرفتار پلیس ورود کند؟
- چرا رصد شکنجه و یا سوءرفتار پلیس نیاز به روزنامه‌نگاری تحقیقی یا دیده‌بان دارد؟
- روزنامه‌نگاری دیده‌بان چگونه عمل می‌کند؟
- چالش‌ها و نحوه مدیریت ریسک در روزنامه‌نگاری تحقیقی

تحقیق و گزارش موارد شکنجه و سوءرفتار پلیس و یا کنکاش در خصوص کم و کیف مسائلی همچون اعدام کودکان، با روزنامه‌نگاری مرسوم کمتر به نتیجه می‌رسد. معمولاً خبرنگاران برای ورود به چنین مسائلی به روزنامه‌نگاری تحقیقی (Investigative Journalism) یا روزنامه‌نگاری دیده‌بان (Watchdog Journalism) روی می‌آورند، چراکه چنین سوژه‌هایی با پیچیدگی‌های بیشتر، ریسک بیشتر و پنهان کاری‌های بیشتری همراه است. لذا با گزارش نویسی معمول نمی‌توان حق مطلب را ادا کرد، باید همچون یک کارآگاه وارد شد و جوانب پنهان ماجرا را کشف و گزارش کرد. دقیقاً به دلیل پرریسک بودن، پیچیده بودن، پنهان بودن موارد شکنجه و سوءرفتار پلیس، روزنامه‌نگاری تحقیقی یا دیده‌بان روش‌هایی است که به ما روزنامه‌نگاران کمک می‌کند تا با اتکاء به مهارت‌هایی که می‌آموزیم، از آن برای کشف حقیقت و گزارش موارد پنهان استفاده کنیم.

از منظر حقوق مدنی و حقوق بین الملل
آنچه روزنامه نگاران باید در حوزه شکنجه
و سوء رفتار پلیس علیه کودکان بدانند.

مبانی حقوقی؛ آنچه روزنامه نگاران باید در حوزه شکنجه و سوء رفتار پلیس علیه کودکان بدانند

عناوین جزوه:

- نوجوان کیست و محرومیت از آزادی
یعنی چی؟
- شرایط محرومیت از آزادی نوجوانان
- محدودیت‌های بکارگیری وسایل
در بند کشیدن و توسل به زور
- تعریف شکنجه
- مصادیق شکنجه
- ممنوعیت شکنجه کودکان
- ممنوعیت سوء رفتار پلیس (اعمال خشونت آمیز) در مواجهه با متهمان
به ویژه کودکان
- ضرورت تشکیل پلیس کودکان
- حرمت بازداشت کودکان
- نوجوانان و حداقل مقررات استاندارد رفتار با زندانیان
- اعدام و شکنجه کودکان در ایران
- وظیفه پلیس برای حمایت از کودکان و نوجوانان

پیش از ورود به مساله شکنجه و سوء رفتار پلیس در مواجهه با متهمان از جمله متهمان کودک، باید به این پرسش پاسخ داد که چرا «روزنامه نگاران» مرکز ثقل پروژه ترویجی «عدالت برای کودکان و نوجوانان» شده اند؟ رسانه‌ها مهمترین راههای ارتباطی میان ترویج‌گران و مردم، ذینفعان و مسئولین، بوده و هستند ولی این تنها دلیلی نیست که نقش روزنامه‌نگاران در پروژه‌های ترویجی را مهم می‌سازد بلکه رسالت روزنامه‌نگاری و ماموریتی که براساس قواعد و پیمان‌نامه‌های بین‌المللی به رسانه‌ها واگذار شده، ما را بر آن داشت تا در آغاز، این رسالت را به روزنامه‌نگاران یاد آوری و حمایت آنها را به نفع کودکان و نوجوانان جلب کنیم.

[نسخه کامل را اینجا مطالعه کنید](#)

راهنمای آموزشی روزنامه نگاران در پرونده‌های حدود و قصاص نوجوانان

راهنمای آموزش روزنامه نگاران در
پرونده‌های حدود و قصاص نوجوانان

عناوین جزوه:

- اصول کلی راهنمایی تدوین گزارش مرتبط با کودکان
- اصول حاکم بر فعالیت‌های رسانه‌ای مربوط به کودکان
- برخورد رسانه‌ها درباره کودکان معارض قانون در پرونده‌های حدود و قصاص

همواره انتشار صحیح و دقیق گزارش‌ها و اخبار مربوط به کودکان آگاهی عمومی را افزایش می‌دهد در عین حال که ضرورت توجه به حقوق آنها را برجسته می‌سازد. اگر چه همه کودکانی که حقوق آنها موضوع اخبار یا گزارش‌های رسانه‌ای گوناگون قرار می‌گیرند، ضرورتاً در خطر نمی‌باشند، اما آسیب‌پذیری همه کودکان از کسی پوشیده نیست و تعداد بسیار زیادی از آنها کودکان در معرض خطر یا کودکان در حالت مخاطره‌آمیز می‌باشند. از این رو انتشار هر نوع گزارش درباره کودکان می‌بایست علاوه بر انطباق با شرایط عمومی و استانداردهای حرفه‌ای روزنامه‌نگاری، با اصول حقوق کودک و منافع عالی کودکان تطبیق گردد. رعایت استانداردهای مرتبط با موضوعات خبری و قابلیت انتشار آنها نیز ضروری است. علاوه بر اصول اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری، مراعات کردن اصول ویژه‌ای درباره پرونده‌ها و قضایای افراد کمتر از ۱۸ سال که کودک شناخته می‌شوند، ضرورت اجتناب‌ناپذیر دارد. این نوشتار در پی است تا بدون دخالت در زمینه‌های تخصصی فعالیت‌های روزنامه‌نگاری و قواعد حرفه‌ای ناظر بر آنها، راهنمایی حقوقی برای فعالیت روزنامه‌نگاران که با موضوعات مربوط به حقوق کودکان در زمینه‌های مختلف و به خصوص کودکانی که معارض قانون کیفری، کودکان مواجه با مجازات‌های حدود و قصاص، با توجه به کنوانسیون حقوق کودک، سایر مقررات بین‌المللی و حقوق داخلی ارائه نماییم.

[نسخه کامل را اینجا مطالعه کنید](#)

نحوه مصاحبه با کودکان قربانی شکنجه، آزار و مبتلا به ترورما

عناوین جزوه:

- مبانی حقوقی ممنوعیت شکنجه
- چگونگی مصاحبه با قربانی برای ثبت موارد شکنجه
- چالش‌ها و محدودیت‌های مصاحبه با قربانیان شکنجه
- پرسش‌های کلیدی در ارزیابی احتمال شکنجه
- شرایط ضروری و مهارت‌های مصاحبه با قربانیان شکنجه
- تکنیک سوالات باز در مصاحبه با قربانیان شکنجه
- روزنامه‌نگاران به چه مقدار از جزئیات نیاز دارند؟
- الزامات مصاحبه با کودکان
- چگونگی ایجاد رابطه و اعتمادسازی با فرد آسیب دیده
- آسیب مجدد و ضرورت توقف مصاحبه
- چالش‌های شکنجه ناشی از تبعات روانی شکنجه
- ایجاد رابطه سازنده با کودکان

قبل از مصاحبه، مصاحبه‌کنندگان باید خود را با موارد مربوط به موضوع آشنا کرده و موضوعات بالقوه و کلیدی برای بحث در جریان مصاحبه را که برای گزارش مهم هستند، شناسایی کنند. در عین حال مصاحبه‌کنندگان باید به اندازه کافی انعطاف‌پذیر باشند تا بتوانند موضوعات جدید را در طول مصاحبه شناسایی و شامل سازند. ایجاد ارتباط معنی‌دار بین مصاحبه‌کننده و مصاحبه‌شونده، کلید انجام یک مصاحبه موثر است. وقت گذاشتن برای ایجاد اعتماد و ارتباط، صحبت کردن در مورد موضوعات دشوار را برای مصاحبه‌شوندگان در هر سنی آسان‌تر می‌کند. نشان دادن احترام به مصاحبه‌شونده، توجه کامل به فرآیند مصاحبه، استفاده از حرکات غیرکلامی، برای نشان دادن توجه به مصاحبه‌شونده، توجه و تطابق با سبک ارتباطی مصاحبه‌شونده می‌تواند باعث ایجاد رابطه شود. باید برای ایجاد رابطه موثر میان دو طرف زمان برای بحث در مورد خانواده و سایر مسائل شخصی نیز در نظر گرفته شود. افراد را نباید مجبور ساخت که در مورد هر شکلی از شکنجه یا بدرفتاری تا زمانی که از انجام این کار راحت نباشند، صحبت کنند.

بنابراین رعایت این اصول برای انجام یک مصاحبه موثر ضروری است: ...

[نسخه کامل را اینجا مطالعه کنید](#)

پادکست‌های آموزشی

بخش اول

بخش اول مجموعه پادکست‌های «روزنامه‌نگاری و حقوق کودکان» به گفتگو با آقای حسین رئیسی، وکیل حقوق بشر اختصاص دارد. او به این پرسش پرداخته که روزنامه‌نگاران در پوشش اخبار حوزه کودکان، چگونه می‌توانند عمل کنند که حقوق کودکان را رعایت و آن را ارتقا بخشند.

[این پادکست را اینجا بشنوید](#)

بخش دوم

دومین بخش از سلسله پادکست‌های «روزنامه‌نگاری و حقوق کودکان» به گفتگو با خانم حاصلی امینی روزنامه‌نگار، نویسنده و فعال حقوق زنان اختصاص دارد. او معتقد است مسئله حقوق کودکان در رسانه‌ها یک مسئله‌ی تزئینی است، چون تنها به خشونت علیه کودکان اختصاص دارد و تولید محتوا در سایر مسائل کودکان به ندرت اتفاق می‌افتد و امر آموزش به عنوان بخشی از رسالت رسانه‌ها در حوزه کودکان کلامغفول واقع شده است.

[این پادکست را اینجا بشنوید](#)

بخش سوم

سومین بخش از سلسله پادکست‌های «روزنامه‌نگاری و حقوق کودکان» به گفتگو با خانم مختاری روزنامه‌نگار اختصاص دارد. او بر مساله «تربیت خشونت‌آمیز» تمرکز دارد و معتقد است انتشار تصاویر خشونت‌آمیز در رسانه‌ها و پرداختن به موضوعاتی مثل فرزندکشی، اعدام در ملاء عام و یا گرداندن محکومان و متهمان در سطح جامعه، رواج خشونت و تربیت آمیخته به خشونت کودکان را در پی دارد.

[این پادکست را اینجا بشنوید](#)

بخش اول

بخش اول سلسله پادکست‌های «رسانه و منافع عالیه کودکان»، به چگونگی رعایت منافع عالیه کودکان در گزارش‌دهی اختصاص یافته است. با توجه به ماده ۳ کنوانسیون حقوق کودک و همچنین ماده ۴۵ قانون حمایت از خانواده که رعایت مصالح و منافع کودکان در همه تصمیمات را ضروری دانسته، لازم است رسانه‌ها با وظیفه سازمان‌ها و نهادها در اجرای این مواد آشنا شوند تا در گزارش‌دهی از مسائل کودکان آن را لحاظ کنند و مانع از وقوع رویدادهایی مغایر منافع کودکان شوند.

[این پادکست را اینجا بشنوید](#)

بخش دوم

بخش دوم به گفتگو با آقای زند رضوی اختصاص دارد. به باور ایشان مهمترین بخش پیمان‌نامه حقوق کودک یعنی ماده ۴۲ که به عمومی‌سازی و آموزش این پیمان‌نامه اختصاص دارد، مورد بی‌توجهی رسانه‌ها قرار گرفته است. سکوت رسانه‌ها در برابر کنوانسیون حقوق کودک، دسترسی به عدالت برای کودکان، حق آموزش عدم خشونت و عدم تبعیض نسبت به کودکان، مسائل مهمی است که مورد غفلت رسانه‌ها واقع شده است.

[این پادکست را اینجا بشنوید](#)

بخش سوم

بخش سوم به گفتگو با آقای دکتر افصح اختصاص دارد. او معتقد است که رسانه‌ها صرفاً به هزینه‌نگاری فقر در مورد کودکان و زنان می‌پردازند آنها چهره‌های رنجور کودکانی که ممکن است تکه نانی به آنها داده شود را مورد توجه قرار می‌دهد و به هیچ عنوان سعی در آموزش و سعی در رعایت حقوق کودکان و کنشگری برای حقوق کودکان و زنان ندارند بلکه سبب رواج صدقه دهی و رفتار خیریه‌ای می‌شوند.

[این یادگست را اینجا بشنوید](#)

بخش چهارم

در بخش چهارم سخنان خانم لیلا بهرامی را می‌شنویم که ایشان معتقد هستند توجه به کنوانسیون حقوق کودک در کشور ما به صورت جدی رعایت نمی‌شود. از این رو ما استانداردهای برتری برای رفتارهایمان از جمله تامین منافع عالی‌ه کودکان نداریم و مضافاً اینکه امکان آموزش پیمان‌نامه جهانی کودک به خوبی و فراگیر در جامعه رواج پیدا نکرده است.

[این یادگست را اینجا بشنوید](#)

بخش پنجم

پنجمین و آخرین بخش به گفتگو با آقای کی‌قباد اسماعیل‌پور، حقوقدان اختصاص دارد. او در این گفتگو با تاثیر رسانه‌ها بر آینده کودکان، به مقوله عکس‌برداری از کودکان پرداخته و معتقد است تصویربرداری از کودکان مستلزم رعایت مصالح فرهنگی و اجتماعی کودکان، کسب اجازه از والدین و توجه به منافع کودکان است. به باور او باید محدودیت‌هایی برای رسانه‌ها جهت تصویربرداری از کودکان قائل شد تا آنها به سادگی نتوانند آینده کودکان را تهدید کنند.

[این یادگست را اینجا بشنوید](#)

روزنامه‌نگاری تحقیقی یا Investigative Journalism همانطور که از نام آن برمی‌آید بر تحقیقات و جستجوگری استوار است. خیلی از سوژه‌ها نیاز به کنکاش بیشتری دارد و روزنامه‌نگاران برای ورود به آن مجبور هستند از سطح رویدادها کمی فراتر روند تا بتوانند به نتایجی قابل توجه دست یابند. برای مثال وقتی صحبت از شکنجه یا سوءرفتار پلیس با کودکان مطرح می‌شود، ما ناگزیریم کاری از جنس روزنامه‌نگاری تحقیقی یا روزنامه‌نگاری دیده‌بان (Watchdog Journalism) انجام دهیم، تا بتوانیم مانع از تضییع حقوق کودکان شویم و حقایقی که ممکن است پنهان بماند را کشف و منتشر کنیم. روزنامه‌نگاری تحقیقی چیست؟ چه خصوصیتی دارد و چگونه با روزنامه‌نگاری تحقیقی می‌توان از کودکان محافظت کرد؟ این پرسش‌ها محور گفتگو با خانم دنیس آژیری مدرس مدرسه روزنامه‌نگاری دانشگاه کلمبیا در ایالت نیویورک آمریکاست.

[این پادکست را اینجا بشنوید](#)

رسانه‌ها اگر بخشی از کار خود را به کودکان اختصاص ندهند ولی حتما یکی از حوزه‌های توجه خود را معطوف به مسائل کودکان می‌کنند. از این رو، همواره در رسانه‌ها با گزارش‌هایی در خصوص کودکان مواجه بوده و هستیم. ولی چقدر این گزارش‌ها حقوق و منافع عالی‌ه کودکان را لحاظ می‌کنند؟ خبرنگارانی که در حوزه کودکان قلم می‌زنند چقدر با کم و کیف مسایل حقوقی، روانشناختی و تربیتی کودکان آشنا هستند؟ آیا زمان آن فرا نرسیده تا به «روزنامه‌نگاری کودکان» نگاهی تخصصی داشته باشیم؟ آیا نباید برای نگارش در حوزه کودکان صلاحیت حرفه‌ای روزنامه‌نگاران احراز شده باشد؟ این پرسش‌ها محور گفتگویی است با خانم نسرين معروف خانم روزنامه‌نگار و حقوقدان.

[این پادکست را اینجا بشنوید](#)

مقاله

ضرورت روزنامه‌نگاری تخصصی با رویکرد حقوق کودکان و نوجوانان

میان تیترهای مقاله:

- آموزش کودکان یک تکلیف رسانه‌ای است
- چقدر رسانه‌ها به مسایل کودکان توجه دارند؟
- کم کاری رسانه‌ها در تبیین حقوق کودکان
- چالش‌های عمده در خصوص حقوق کودکان

«خشونت»، «آزار و اذیت»، «سوءاستفاده - سوءرفتار» و «بهره‌کشی» از کودکان، واقعیت‌های جوامع بشری است. محدود به یک منطقه جغرافیایی هم نیست. اما آنچه سبب می‌شود نرخ چنین آسیب‌هایی در یک جامعه کاهش و در منطقه دیگری از جهان، افزایش داشته باشد، در میزان توجه دولت‌ها و رسانه‌ها به امر «آموزش و پیشگیری» است. همان میزان که بزرگسالان باید حقوق کودکان را فراگیرند و آن را رعایت کنند، کودکان نیز باید بدانند چگونه از خود در برابر تهدیدات محافظت کنند و در مواجهه با خشونت و آزار و اذیت به کجا پناه برند.

[نسخه کامل را اینجا مطالعه کنید](#)

مصاحبه

کودکان اینفلوئنسر و مسئولیت حقوقی؛ آیا دولت حق مداخله دارد؟

گفتگو با آقایان حسین رئیسی و محسن رادکانی متخصصان حقوق کودکان

اخیرا پلیس از برخورد با ۳ نوجوان دختر و پسر که در اینستاگرام فعالیت داشتند خبر داد، خبری که بازتاب گسترده‌ای در محافل خبری پیدا کرد. برآورد پلیس این بود که اینها مورد سوءاستفاده خانواده و خویشاوندان قرار گرفته‌اند و به همین دلیل با آنها برخورد شده و به خانواده‌ها هشدار دادند که مراقب کودکان در شبکه‌های اجتماعی باشند. خیلی‌ها به این مسئله پرداختند منتها ابعاد حقوقی مسئله و بحث مسئولیت حقوقی و اجتماعی این موضوع مغفول ماند و ما فکر کردیم که در این گفتگو خوب است به ابعاد حقوقی و مسئولیت دولت در حفاظت از کودکان بپردازیم و به این پرسش پاسخ دهیم که مسئولیت حقوقی دولت در قبال کودکان اینفلوئنسر چیست؟ وقتی به مسئله کودکان اینفلوئنسر نگاه می‌کنید به نظر این مساله نمی‌تواند از یک قاعده کلی پیروی کند، چراکه گاهی ما با کودکانی مواجه هستیم که سنی کمتر از ۱۳ سال دارند و مشخص است که پشت پرده صفحه اینستاگرامی آنها والدین قرار دارند و گاهی با نوجوانان بالای ۱۳ سال که مستقل از والدین خود تولید محتوا و کسب و کار اینترنتی دارند. لذا تفکیک این دو گروه از کودکان در بررسی بعد حقوقی و مسئولیت دولت در قبال آنها ضروری به نظر می‌رسد.

[متن کامل مصاحبه را اینجا بخوانید](#)

تفاوت روزنامه‌نگاری تحقیقی در حوزه کودکان با سایر حوزه‌ها

گفتگو با خانم دنیس آژی‌ری استاد دانشگاه کلمبیا

روزنامه‌نگاری تحقیقی یا Investigative Journalism همانطور که از نام آن برمی‌آید بر تحقیقات و جستجوگری استوار است. خیلی از سوژه‌ها نیاز به کنکاش بیشتری دارد و روزنامه‌نگاران برای ورود به آن مجبور هستند از سطح رویدادها کمی فراتر روند تا بتوانند به نتایجی قابل توجه دست یابند. برای مثال وقتی صحبت از شکنجه یا سوءرفتار پلیس با کودکان مطرح می‌شود، ما ناگزیریم کاری از جنس روزنامه‌نگاری تحقیقی یا روزنامه‌نگاری دیده‌بان (Watchdog Journalism) انجام دهیم، تا بتوانیم مانع از تضییع حقوق کودکان شویم و حقایقی که ممکن است پنهان بماند را کشف و منتشر کنیم. روزنامه‌نگاری تحقیقی چیست؟ چه خصوصاتی دارد و چگونه با روزنامه‌نگاری تحقیقی می‌توان از کودکان محافظت کرد؟ این پرسش‌ها محور گفتگوی ما با خانم دنیس آژی‌ری مدرس مدرسه روزنامه‌نگاری دانشگاه کلمبیا در ایالت نیویورک آمریکاست. خانم آژی‌ری هم سابقه فعالیت در حوزه روزنامه‌نگاری تحقیقی دارد و هم در این حوزه به آموزش و تدریس مشغول است. او معتقد است روزنامه‌نگاری تحقیقی کار تک نفره نیست و باید تیمی کار کرد و دایره آن نیز چندان محدود نیست و می‌توان سراغ سوژه‌های گسترده‌ای رفت.

[متن کامل مصاحبه را اینجا بخوانید](#)

ضرورت روزنامه‌نگاری تخصصی با رویکرد حقوق کودکان و نوجوانان

گفتگو با خانم نسرين معروف خانی روزنامه نگار و حقوقدان

رسانه‌ها اگر بخشی از کار خود را به کودکان اختصاص ندهند ولی حتما یکی از حوزه‌های توجه خود را معطوف به مسائل کودکان می‌کنند. از این رو، همواره در رسانه‌ها با گزارش‌هایی در خصوص کودکان مواجه بوده و هستیم. ولی چقدر این گزارش‌ها حقوق و منافع عالی‌ه کودکان را لحاظ می‌کنند؟ خبرنگارانی که در حوزه کودکان قلم می‌زنند چقدر با کم و کیف مسایل حقوقی، روانشناختی و تربیتی کودکان آشنا هستند؟ آیا زمان آن فرا نرسیده تا به «روزنامه‌نگاری کودکان» نگاهی تخصصی داشته باشیم؟ آیا نباید برای نگارش در حوزه کودکان صلاحیت حرفه‌ای روزنامه‌نگاران احراز شده باشد؟

متن کامل مصاحبه را اینجا بخوانید

اینفوگرافیک

مبایسه روزنامه‌نگاری تحقیقی با روزنامه‌نگاری مرسوم

روزنامه نگاری تحقیقی

روزنامه نگاری مرسوم

- اطلاعات توسط دیگران تولید و در اختیار رسانه‌ها قرار می‌گیرد آنها آن را منتشر می‌کنند.
- روزنامه نگاری بی طرف است.
- اطلاعات را به چنین درون‌گفته‌ها منتشر می‌کند.
- گزارش سریع تهیه و خبرنگار مسئول گزارشهای تکمیلی نمی‌ماند.
- گزارش معمولاً با مستندات حمایت نمی‌شود، بلکه تنها منبع خبر اعلام می‌شود.
- اطلاعات در دسترس روزنامه‌نگار قرار می‌گیرد.
- منبع اطلاعات مشخص است.

وظایف دولت‌ها در قبال رسانه‌ها در حوزه کودکان

- تسهیل نمودن رسانه‌های جمعی به دسترسی دادن منابع اطلاعاتی به نوجوانان
- تسهیل نمودن رسانه‌های جمعی به نشر اطلاعات در زمینه خدمات و تسهیلات به نوجوانان
- تسهیل نمودن رسانه‌های جمعی به آگاهی‌سازی نوجوانان در مورد مضرات اعتیاد به مواد مخدر و الکل
- تسهیل نمودن رسانه‌های جمعی به کاهش مطالب مبتذل، خشونت‌آمیز و تحقیرآمیز به خصوص در مورد کودکان و زنان
- تسهیل نمودن رسانه‌های جمعی به تسهیل نمودن آگاهی‌سازی نوجوانان در مورد مضرات اعتیاد به مواد مخدر و الکل

روزنامه‌نگاری تحقیقی ضروری است و باید تقویت شود

- با ارائه اطلاعات نادرستی به مردم از سویی مدبران سازنده کشور کتم
- با قلمبه کتم
- کتم کتم اسپیدیتر جمله به افشار
- کتم کتم
- جامعه را از یک موهوم کاه کتم
- با ارائه اطلاعات نادرستی به مردم از سویی مدبران سازنده کشور کتم
- با قلمبه کتم
- کتم کتم اسپیدیتر جمله به افشار
- کتم کتم
- جامعه را از یک موهوم کاه کتم
- با ارائه اطلاعات نادرستی به مردم از سویی مدبران سازنده کشور کتم
- با قلمبه کتم
- کتم کتم اسپیدیتر جمله به افشار
- کتم کتم
- جامعه را از یک موهوم کاه کتم

اهمیت روزنامه‌نگاری تحقیقی

- جلب توجه مدیران به مسائل مهم برای مخاطبان و سیاستگذاران روشن و اثبات می‌کند
- نتایج تحقیقات روزنامه نگار، مسائل مهم را برای مخاطبان و سیاستگذاران روشن و اثبات می‌کند
- بهترین زاویه ورود به مساله را برای خبرنگاران روشن می‌کند
- نتایج تحقیقات از مساله با تحقیقات روزنامه نگار
- شکل گیری تصویر واقع بینانه‌تر از مساله با تحقیقات روزنامه نگار
- نتایج تحقیقات می‌تواند مخالفت ها را کاهش و حتی آنها را همراه سازد
- نتایج تحقیقات می‌تواند مبنای اعتبار ادعای یک روزنامه نگار باشد

چگونه باید به عنوان روزنامه‌نگار دیدهبان به مساله می‌رسد؟

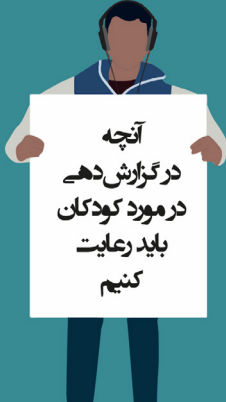

- انگیزه و اشتیاق بالایی داشته باشد.
- قادر به مدیریت ریسک چنین سوئالی باشد.
- با اولین مرتبه و ساختار دست‌آمیزهای سیاسی-اجتماعی قضایی اشتیاق داشته باشد.
- مهارت لازم برای کشف حقیقت را داشته باشد.
- دانش کافی نسبت به تعاریف و مبس‌اش داشته باشد.

عوامل مؤثر بر انتخاب نوع دیدهبان

- چه منابعی دارید؟
- چه چیزی یا چه کسی را رصد می‌کنید؟
- آیا معالمانی دارید و آنها چه کسانی هستند؟
- هدف چیست؟
- آیا شما بهترین فرد یا سازمان برای اهداف شماست؟

آنچه
در گزارش دهه
در مورد کودکان
باید رعایت
کنیم

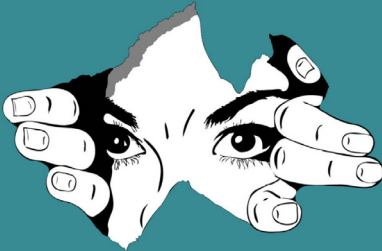
پنج توصیه در مورد گزارش دهه در رسانه‌ها

آنچه در گزارش دهه در مورد کودکان باید رعایت کنیم
(۱) مطلب یا عکس، به هیچ عنوان ناقض حقوق کودکان
نباشد:

پنج توصیه در مورد گزارش دهه در رسانه‌ها

آنچه در گزارش دهه در مورد کودکان باید رعایت کنیم
(۲) محتوای تولیدی، از آسیب مجدد به کودک جلوگیری کند:

پنج توصیه در مورد گزارش دهه در رسانه‌ها

آنچه در گزارش دهه در مورد کودکان باید رعایت کنیم
(۳) حریم خصوصی کودک را محترم بشمارد:

پنج توصیه در مورد گزارش دهه در رسانه‌ها

آنچه در گزارش دهه در مورد کودکان باید رعایت کنیم
(۴) سبب آسیب یا تهدید برای کودک و آینده‌اش نباشد:

پنج توصیه در مورد گزارش دهه در رسانه‌ها

آنچه در گزارش دهه در مورد کودکان باید رعایت کنیم
(۵) از رضایت کودک و خانواده‌اش و آگاهی آنها در رابطه با
موضوع اطمینان حاصل شود
این را هم باید در نظر داشت که گاهی حتی رضایت کودک هم
نمی‌تواند دلیل برای انتشار برخی تصاویر و گزارش‌ها باشد.

چاپش ها و نحوه مدیریت و نگهداری

وقتی اطلاعات مخفی در دست است، یعنی شما در معرض خطر قرار دارید، پس چه می‌کنید؟

حالت چهارم: اقدام رسمی کنید و مراجع امنیتی و قضایی را در جریان می‌گذارید.

حالت سوم: هشدار به متخلفان دهید که تا دم آخر با فضای آن همراه خواهد شد. به رسد خود ادامه می‌دهید.

حالت دوم: هشدار به کسانی که ممکن است امنیت شما را به خطر بیندازد. ترس خود نگه می‌دارید.

حالت اول: کشف امنیت و حفظ آن.

روزنامه‌نگاری دیدبان چگونه می‌کند

روزنامه‌نگاری دیدبان کار چندان ساده‌ای نیست، از زیر آفتاب کشک دادن گرفته تا جمع‌آوری و کسب اطلاعات به شیوه‌های ایمنی و کارآگاهی.

در خصوص نحوه استفاده از اطلاعات حاصله: که کمترین ریسک را داشته باشد. گشتن اطلاعات تسهیل‌گری کنیم. تجارب تشکیل دهید.

شبهه‌ای از منابع خبری و پشتیبانی و جلب حمایت آنها و به اشتراک گذاری اطلاعات فعلی: نیازهایی را که زیر نظر داریم.

جمع‌آوری حقایق مربوط به وضعیت فعلی مساله و یا سیاست‌ها و عملکردهای فعلی: نیازهایی را که زیر نظر داریم.

تحقیقات برای یک روزنامه‌نگار دیدبان: تمامی ندارد. باید در پی کسب اطلاعات تازه آرزوه باشد.

قانون حمایت از کودکان و نوجوانان رسانه‌ها

وظایف رسانه‌های جمعی (تقلیل یافته در مصوبه مجلس به صداوسیما) مطابق قانون حمایت از کودکان و نوجوانان مصوب ۱۳۹۹

چگونه رسانه‌ها کار کنیم

برای کار کردن با رسانه‌ها و جلب حمایت آنها باید اقدام‌های متعددی به این شرح برداریم:

اصول حاکم بر فعالیت رسانه‌ها در حوزه کودکان

حقوق کودکان: فعالیت رسانه‌ها نباید مغایر با حقوق کودکان باشد.

شأن و منزلت کودکان: گزارش‌ها و اخبار کودکان نباید با منزلت و انسانی کودک در تعارض باشد.

مراقبت و حمایت از کودکان: کودکان همواره باید در اولویت باشد.

شکوفایی کودکان: اخبار و گزارش‌ها را باید با شکوفایی کودکان را به مخاطره اندازد.

چرا رسانه‌ها کلای کودکان به رسانه‌ها

برای تمامی ما جامعه هدف تازه را زیر آفتاب داریم تا توپیم صدای ما را به گوش جامعه هدف برسیم. رسانه در واقع ابزاری است که صدای ما را بلندتر، رساتر و قانع کننده‌تر می‌سازد.

روزنامه نگاری دیدبان چیست؟

روزنامه نگار دیدبان یک فرد یا گروه است (عموما غیرانتفاعی) که یک فرد خاص یا یک نهاد خاص که میتواند به حقوق جامعه تعدی کند را زیر نظر دارد و در صورت بروز مشکلات بالقوه یا واقعی به اعضای جامعه هشدار میدهد.

انتشار عکس کودکان ممنوع است مگر ضرورت آن محرز و منفعته در آن باشد.

مکمل لازم در انجام روزنامه نگاری تحقیقی پادیده بان

در روزنامه نگاری تحقیقی پادیده بان، چون خلاقیت افراد تعیین کننده است، هر فردی ممکن است استراتژی و برنامه خاص خود را برای انجام پروژه اش طراحی کند، ولی به طور کلی چند گام را در این نوع از روزنامه نگاری باید درست انجام داد:

* گردآوری اطلاعات شامل دو مرحله می باشد:
- جمع آوری اطلاعات و دیتاهای موجود.
- تولید اطلاعات جدید از طریق نظرسنجی، مشاهده، نظارت بر رفتارها و یا آزمایش.

بهترین زمان برای گذاشتن، بیشتر، انرژی روی رسانه ها

پیش از آمادگی کامل نباید سراغ رسانه ها رفت. چرا که پوشش رسانه ای به سان یک خیابان دوطرفه است شما اطلاعات را می دهید آنها به کار شما پوشش خبری می دهند. هرچه این اطلاعات کامل تر، سازنده تر و جامع تر باشد، پوشش خبری وسیع تر و دقیق تری دریافت می کنید.

